Leto XIII. V Celju, dne 24. julija 1903. l. Štev. 57.

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krone, za četrt leta 2 kroni; ista naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celju.

Papež Leon XIII. †

Kakor svetla zvezda, na katero zre nočni potnik z vsem zaupanjem, po kateri uravnava svoje korake, vodeče ga k zaželjenemu cilju, kakor jasna zvezda vodnica je stal Leon XIII. na svetovnem obzorju. In ta svetla zvezda vodnica se je utrnila, izginila je za vedno. Leona XIII. ni več.

Rodil se je Leon XIII. dne 2. maja 1810 kot četrti sin vojnega komisarja in polkovnika grofa Dominika Peccija in njegove soproge Ane roj. Buzzi v mestecu Karpinetu, kakih 20 ur oddaljenem od Rima. Pri krstu so mu nadeli ime Joahim. Do osmega leta je ostal Joahim v očetovi hiši, potem so ga pa poslali s starejšim bratom Josipom, poznejšim kardinalom, v jezuitski zavod v Viterbo, kjer je ostal šest let. Nato sta vstopila leta 1824. v rimski kolegij, kjer sta dovršila gimnazijske študije. Kot dijak je bil mladi Joahim Pecci jako priden in je dovršil vse študije s prvo odliko. Leta 1829. je vstopil v bogoslovje. Redne bogoslovske študije je končal že leta 1831. in je bil prihodnje leto sprejet v akademijo cerkvenih plemičev, kjer so se sinovi najodličnejših rodbin izobraževali za papeževo diplomatično službo. Leta 1834. so mu podelili male redove. Začetkom leta 1837. je bil imenovan papeževim hišnim prelatom, mesec pozneje poročevalcem na sodnem dvoru in potem svetovalcem v oddelku za notranje stvari.

Dne 31. decembra leta 1837. je bil Joahim Pecci posvečen za mašnika in je na novega leta 1838 pel prvo svojo sv. mašo. Odslej so ga rabili v državni službi. S svojim 28. letom je bil že papežev delegat v Beneventu. Od tam so ga poslali v Spoleto in potem v Perugijo. To mesto je bilo jako težavno, ker je bilo v Perugiji središče gibanja za zedinjenje cele Italije, ali Pecci je znal pomiriti duhove in zopet utrditi papeževo oblast.

Leta 1843. je bil Pecci imenovan nadškofom damietskim in ob enem apostolskim nuncijem v Bruselju. Tedanji vpliv Peccijev se še sedaj kaže v Belgiji, kajti le po njegovem prizadevanju se je posrečilo katoliški stranki, da ima še sedaj odločilno besedo v državi. Koncem leta 1845. je bil Pecci odpoklican iz Bruselja in imenovan nadškofom v Perugiji, kjer je ostal celih 32 let. Leta 1853 ga je papež Pij IX povzdignil v kardinala in leta 1877. je postal kardinal-komornik, ki vodi volitev prihodnjega papeža. Po smrti papeža Pija IX. je bil kardinal Joahim Pecci dne 20. svečana leta 1878. že drugi dan konklava izvoljen papežem in si je izvolil ime Leona XIII.

Med obredi ob izvolitvi papeža se nahaja starodavna navada, da zakliče neki duhovnik novoizvoljenemu papežu, da ne bo učakal let sv. Petra, namreč 25 let na papeževem prestolu. Res je malo naslednikov sv. Petra, ki bi bili dosegli Petrova leta na rimski stolici in tudi 68 letnemu Leonu XIII. ne bi bil nihče verjel, da bo cel četrt stoletja s krepko roko vodil sv. cerkev, tako krepko, tako odločno, da ga je občudoval in ga bo občudoval ves svet.

Petindvajset let Leonovega vladanja se sme po pravici imenovati nov procvit rimsko-katoliške ideje. Ž njo je hotel prepojiti Leon XIII vse sloje človeške družbe, in kdor pozna le količkaj notranje razmere posameznih držav, mora priznati, da se mu je to izvrstno posrečilo. Povsod so se ustanovila in se ustanavljajo politična in nepolitična društva na podlagi Leonove vodilne misli in brezštevilni katoliški shodi jasno pričajo, da so prodrle ideje Leona XIII. v najskrajnejši kotiček civiliziranega sveta. Rimsko-katoliška ideja je z Leonom XIII oživela in znova vzcvetela.

Druga njegova misel je bila, združiti pod okriljem rimskega papeštva vse krščanstvo, vse one dele, ki so se nekdaj ločili od cerkve in ne priznavajo papeža svojim poglavarjem. In zopet se mora reči, da se je zbližala Anglija Rimu in tudi Rusija, da se morda naslednikom Leona XIII. prav kmalu posreči, uresničiti njegovo misel, ako bodo tudi znali posnemati njegovo ravnanje.

Ko je Leon XIII zasedel papežev prestol, se lahko reče, da ni imelo papeštvo niti enega zaveznika med evropskimi vlastmi. Pa kaj se je zgodilo! Celo oni Bismarck, oni železni nemški kancelar, ki se je tolikokrat pobahal, da se ne boji nikogar, oni isti Bismarck je odnehal in sklonil vrat pred Leonom XIII in ga prosil, da posreduje med Nemčijo in Španijo. Nemški cesar, protestant, je že večkrat obiskal papeža v Rimu, angleški kralj, vrhovni vladika anglikanske cerkve, je pred kratkim storil isto in car vseh pravoslavnih Rusov bi bil v kratkem počastil s svojim obiskom namestnika Kristovega. Kar ni storil Leonu XIII., storil bo najbrž njegovemu nasledniku.

Vse je častilo, vse spoštovalo starčka na prestolu sv. Petra. In s polnim pravom, kajti zaslužil je to čast, to spoštovanje v najpolnejši meri. Njegova globoka modrost, njegov veliki um, njegova orjaška volja, njegova diplomatska veščina, njegova vsestranska delavnost so ga povzdignile tako visoko nad druge zemljane, da je vsak zrl z globokim občudovanjem k njemu. Velik je bil Leon XIII v svojih delih, to mu mora priznati tudi najzagrizenejši nasprotnik. Umrl je, njegovi telesni ostanki bodo s časom prah in pepel, ali duh Leonov bo živel in spomin njegovih del ne bo zamrl med človeštvom.

Slava Leonu XIII.!

LISTEK.

Zatrta.

(Spisal Ivan Vuk.)

Ravnokar smo odvečerjali. Pri mizi v hotelu L. sta sedela med drugimi prijatelja Ivo in Vladimir. Vsak si je še naročil kozarec piva in prižgal cigareto. Nastal je živahen pogovor; najprej o politiki, potem smo preskočili na dnevne novosti. Bilo je že precej pozno, kar reče Vladimir, zapalivši si že osmo cigareto, da naj vsak pove dogodbico o svoji prvi ljubezni. — Ti Ivo začneš!

Ivo, mož tridesetih let, bledega, upadlega lica in rujavih brkov reče:

— Ne vem, če vas bo zanimala moja prva ljubezen. Vidite trideset let že imam, pa oženil se nisem in se menda sedaj že tudi ne bom. Povem vam rajši povest o svoji drugi, pa zavrženi ljubezni. Prvikrat, ko sem se zaljubil, sem bil mlad fante sedemnajstih let. Tedaj me je omamila neka stara devica, ki me je znala prav lepo voditi za nos.

— Pa nam torej povej dogodbico o svoji zavrženi ljubezni, vzklikne vse omizje. Vsi smo bili radovedni, kaj nam Ivo pove; on je bil namreč kaj kratkočasen pripovedovalec.

— Torej posluh, reče Ivo in si prižge cigareto.

— Bilo je zadnje leto, kar sem študiral na dunajski univerzi. Prišel sem domov na velike počitnice, da se nekoliko otresem mestnega prahu in v prosti naravi razvedrim. Naša vas Selo je štela tedaj kakih sto hiš in lepa bela cesta jo je vezala z bližnjim trgom. Ker sem hodil samo na velike počitnice domov, se je med letom marsikaj izpremenilo v naši vasi. Ne daleč od naše hiše, kjer sta se cesti križali, je bila lepa, lična kapelica in na nasprotni strani hiša našega soseda Vrbovca. Komaj eno leto je bil še v naši vasi, torej toliko, da sem ga poznal. Imel je hčerko Marico in sina Toneta, ki pa je služil pri vojakih. Kakor sem že rekel, toliko, da sem poznal to rodbino. Marico sem videl večkrat ter govoril ž njo, in rečem, da je bilo kaj brhko, pa pametno dekle. Sčasoma mi je postajalo doma dolg čas in tedaj sem poležaval pod staro hruško in se obračal sedaj na to, sedaj na drugo stran ali sem pa obiskal oskrbnika na bližnji graščini ter pohajal žnjim krog delavcev in se kuhal na solncu. Nekoč mi reče mati:

— Ivo, ali ne boš nič obiskal sosedovih? Marica me je včeraj prašala, zakaj te ni nič na spregled.

— Hm, če pa razun nje ne poznam nikogar.

— Kaj zato; to pride samo ob sebi. Stari Vrbovec je tudi razumen mož, pravijo celo, da je izdelal šest gimnazijskih razredov.

Ker sem se že vednega pohajkovanja okrog naveličal, sem obljubil materi, da pogledam o priliki k sosedu.

Takoj drugi dan sem obiskal sosedove. Po noči je prav močno deževalo in torej radi blata ni bilo za nobeno delo. Le v vrtu je Marica nekaj plela in sadila. Stari Vrbovec in njegova žena sta me bila kaj vesela in v raznem pogovoru nam je čas hitro potekal. Potem sem še šel na vrt k dekletu. Skoraj ustrašila se me je, ko me ja zagledala in hitela mokre roke brisat v predpasnik, da mi potem poda roko. Bil sem vidno vesel njene zadrege in hudomušno sem deklamoval:

„Rožice na vrtu pleje,
nič ne poje Marica;
roke si v predpasnik briše,
ko zagleda soseda.“

— Čakajte porednež, kaj bo pa rekel Gregorčič, da tako zlorabljate njegove pesmi?! reče dekle še vedno v zadregi.

— Kako pa veste, da je ta pesem Gregorčičeva? sem vprašal zavzet.

— Mar mislite, vi učeni gospodje, da mi na deželi ničesar ne vemo, odvrne mi smeje.

Agrarna vprašanja.

Piše dr. A. B.

Akoravno se večina prebivalstva slovenskih dežel peča z obdelovanjem zemlje, je vendar čudno, da se naše časopisje za vse drugo bolj briga, le za to ne, kar je nam najbližje — za poljedelstvo. Dnevniki prinašajo važne in nevažne članke o visoki svetovni in avstrijsko-ogrski politiki in o liberalizmu in klerikalizmu, tedniki in manjši časopisi pa z malimi izjemami pitajo svoje bralce s puhlimi dnevnimi novicami, kje je gorelo, kdo se je obesil, utopil itd. Le gospodarskih vprašanj se z malimi izjemami skoraj vsi izogibajo. — Zato ni čuda, da razumnejši slovenski kmet grabi po časopisih tujega jezika, ako se hoče poučiti o tem, kar mu je najbolj potrebno, ker se tiče njegovega želodca in njegovega in njegovih domačih obstoja. Za kmetijska vprašanja nimamo razun „Kmetovalca“ nobenega priporočila vrednega časopisa, — in želeti bi bilo, da bi se naši kmetovalci tega lista z večjo vnemo poprijeli in njegove nauke in nasvete upoštevali.

Pod gorenjim splošno znanim naslovom hočem brez posebne sistematike in v lahko umljivi, nestrokovnjaški besedi in zvezi govoriti o najrazličnejših vprašanjih, tičočih se našega kmetijstva. — Moral bi pri tem začeti o stanju našega poljedelstva, o vzrokih njegovega ne ravno zavidljivega stanja in končno bi moral govoriti o odpomočkih. To bi bila vsaj nekakšna sistematika. Pa čitatelji naj me blagovolijo oprostiti od te naloge. Sledil bom raje dnevnim vprašanjem in obdeloval ravno to, kar se mi bo ljubilo, pridržeč si sistematično uredbo teh člankov poznejši morebitni priliki.

I. Kmetijsko-stanovske zadruge.

Zadružništvo je na slovenskem precej diskreditirano. Povzročili so to polomi različnih konzumnih društev in nekaterih mlekarskih zadrug in tem polomom za petami sledeča kazenska preiskovanja. Mnogo premožnih in poštenih kmetov sem že videl na zatožni klopi, zvečina konzumarjev, ki so imeli svoj čas resno voljo, pomagati samim sebi in drugim, ki pa svoje stvari niso tako opravljali, da bi jim bila v trajno korist. Vzrok tem nezgodam je bil in je navadno v nevednosti in nesrečni ustanovitvi. V hipu prvega navdušenja se je ustanovila s premalim kapitalom in od trgovine neveščih ljudi taka zadruga, in komaj je začela nekoliko delovati, so jo morali zapreti. Za ustanovitev zadrug nam sicer ne manjka zadostno poučenih ljudi, — pa manjka nam potrebnih moči za vodstvo in poslovanje. In brez dobrega vodstva in brez potrebnih poslovodnih moči ni mogoče vzdržati zadruge na površju in ji pomagati čez začetek na lastne noge. Zato bi bilo treba za posamezne kronovine, v katerih živimo Slovenci, ne samo posebnih učiteljev-instruktorjev za ustanovitev zadrug, ampak določiti bi se pred vsem moralo od kompetentnih in dobro poučenih mož po posvetovanju s strokovnjaki in pred vsem z domačini, kaka zadruga bi bila za ta in kaka za oni kraj najboljša, kje naj bi bil njen sedež in kdo nje vodja. Vse to in še mnogo drugega, kar se zdi na prvi pogled malenkost, bi se moralo pred ustanovitvijo dobro pretresti — potem naj bi se šele šlo na ustanovitev zadruge. — Šabloniziranje in kopiranje v kmetijstvu ni na mestu, in kakor iz sedanjih izkušenj do dobrega vidimo, je nevarno misliti, da je to, kar je za nemške in druge dežele z drugačnimi zemeljskimi in življenskimi pogoji in potrebami dobro in koristno, tudi koristno za naše dežele, ki se od drugih razločujejo ne le po sestavi in dobroti krušne zemlje, ampak pred vsem po značaju slovenskega kmetskega prebivalstva, po njegovih šegah in navadah v obdelovanju zemlje in uživljanju njenih produktov. In če se že v splošnem pogledu naš slovenski kmet razločuje od drugo narodnostnega poljedelca, se poleg tega ne sme prezreti, da ima ta naš kmet različne potrebe, navade itd., ako stanuje v ravnici, in zopet druge kot prebivalec pogorskih in hribovskih krajev. Ta se peča pred vsem s poljedelstvom in ne toliko z živinorejo, oni zopet manj s pri delovanjem žita in bolj z negovanjem goveda in domače živine sploh. Poljedelec ob mestih ima drugačno nalogo in vleče, ali bi moral vleči iz zemlje drugačne pridelke kakor hribovec. Vse to je sicer obče znano; vendar še našim zadrugarjem ni prišlo na um, te različnosti uporabljati. Misleč, da so posojilnice in kreditni zavodi povsod enaki in se le razločujejo po stanovih, katerim so namenjeni, so menili organizatorji, da velja to tudi za kmetijske zadruge, in so n. pr. upeljali pri nas brez prave podlage konzume, ker jih imamo na Dunaju in v Berolinu, kjer morebiti dobro uspevajo, češ da se bodo obnesli tudi pri nas. Spravili so na tak način reelnega trgovca — in le takega imamo nalogo ščititi — ob zaupanje in zaslužek in diskreditirali za sedanjo človeško družbo potrebni trgovski stan, ter so zbegali ljudstvo, uspavajoči je v sanje, da je v konzumih njegova edina rešitev. Sedaj pa, ko se je taka organizacija izjalovila, se odtegujejo, in kmetje, ki so za zadružništvo že itak le težko pridobiti, se nadaljnemu delovanju upirajo in so na mnogih krajih izgubili upanje, da bi se jim dalo z zadružništvom sploh kaj pomoči.

(Dalje prihodnjič.)

Slovenci, posnemajte Dance!

(Spisal Adolf Ribnikar.) (Konec.)

Koncem vsakega leta prirede učitelji jesenski shod s predavanji, katerega se udeleže učenci in ljudstvo iz bližnje in daljne okolice. Na tistem pa se z vznesenimi besedami spominjajo osobito svojih slavnih mož, pred vsem onih, ki so žrtvovali za domovino svoje življenje.

Mislimo si lahko, da je tako šolstvo, ki je skokoma rastlo, naredilo v Dancih v kratkem velik prevrat.

Razloček med stanovi, med takozvano inteligenco ter kmetom in delavcem je prenehal. Rokodelci so se po deželi dvignili in kmet po prijel reform. Družinsko življenje in razmerje med delodajalci in delojemalci se je obrnilo nepričakovano na boljše.

Velik napredek je očividen med deželani, ker tudi ljud. vis. šole le na deželi dobro uspevajo; kajti v Kopenhagenu so dvakrat poskušali uvesti take zavode, a obakrat sta se poskusa izjalovila.

Posledice tega, da je bil velik del kmetov deležen izobrazbe, vidimo kaj posebno tudi na gospodarskem polju. Dolgo časa so imeli Danci vse dohodke skoraj edino le v eksportu žita. Ko okolu osemdesetega leta mahoma padejo žitne cene, so morali pač gledati, s kako produkcijo naj nadomeste glavni vir dežele, ki je naglo usahnil. Danska je že od nekdaj producirala maslo, a da je postala pomembna za svetovni trg, je bilo tudi potrebno zboljšanje kvalitativno in kvantitativno.

Ako se od ene produkcije obrne narod k drugi, potrebuje precej časa, da preuredbo celote spozna; kajti četudi boljši gospodarji takoj uvidijo važnost novega vira, se vendar mali in neizobraženi kmetje šele po dolgem premišljevanju in ugibanju ogrejejo za spremenjenje podedovanih in udomačenih metod.

Danski se je posrečilo v kratkem gospodarstvo temeljito izpremeniti in se tako izogniti krizi. Mali kmetje so se združili in zasnovali zadruge in glejte: od leta 1881—1890 poskoči število „funtov“ izvoženega masla od $18^1/_2$ milj. na 70! Brez dvoma je na to vplivala ljudska vis. šola; kajti le splošno vzdramljen, kultiviran in za reforme dovzeten narod se lahko hitro odpove starim navadam in se poprime priznanih novin in zboljšanj!

V enaki meri je rastel izvoz svinj in svinjskega mesa. Leta 1860 so izvozili 40—50 tisoč svinj in 10 milj. „funtov“ svinjskega mesa. Leta 1892 pa že 185.830 svinj in 78·6 milj. „funtov“ mesa!

Med člani zadrug so ponajveč bivši učenci ljud. vis. šol, kateri tudi navadno društva in zadruge vodijo.

Omenimo naj tudi, da je društvo, osnovano z namenom pretvoriti puste danske planjave v rodovitne, bilo ljud. vis. šolam že po kratkem času jako hvaležno, ker so se baš njihovi učenci za stvar najbolj zanimali, pa jo tudi dejanski krepko podpirali.

Tehniška izobrazba v zvezi s temi šolami je večja izobrazba rokodelcev.

Mesto pijančevanja vidimo druge zabave. V nedeljah in praznikih se ljudstvo zbira v te-

---

— Torej poznate vse slovenske pesnike?

— Vseh ne, pa nekatere vendar.

— Katere naprimer? vprašam radoveden.

— Prešerna, Gregorčiča, Jenka, Aškerca in potem skoraj vse slovenske pisatelje.

— Marica, potem se pa res zelo zanimate za slovensko slovstvo.

— Dolžnost prave Slovenke je, da vsaj nekoliko pozna naroda slavne može, odvrne mi navdušeno.

Povem vam, da sem se kar čudil temu dekletu. Nič več nisem tožil, da mi je dolg čas. Če je le bilo mogoče, smuknil sem k sosedu ter se zabaval z dekletom. Dasiravno kmetska hči, vzgojena v težkem delu, bila je vendar dražestna. Njen vitki stas, ponosna hoja, pod visokim, lepim čelom, dvoje velikih modrih oči, da je kar pogled jemalo, če si pogledal v ta kristala. Lice kot mleko in kri, in kar je bilo največ vredno, bila je razumna in omikana. Pokazala mi je tudi lepo zbirko knjig, katere so bile v najlepšem redu zložene. Ko je govorila o slovenskem narodu, ji je lice kar žarelo navdušenja. Ker sem se tudi jaz kot idealist oduševljal za narod, sva skovala marsikatero v korist naroda, kar pa seveda radi moje lenobe ni prišlo v širše kroge.

Ni čuda torej, da me je nekaj vleklo k temu dekletu. Zatiral sem ta čut, vendar sem bil preslab, da bi ga premagal. Kar me je pa najbolj mučilo, bilo je to, da se je Marica proti meni, akoravno zelo prijazno, vedla nekako boječe in hladno.

Počitnice so se bližale h koncu, jaz sem pa bil čim dalje bolj zaljubljen.

Ko sem bil sam, sem se smejal samemu sebi, da se vedem proti temu dekletu tako boječe, kakor zaljubljen petošolec, ki si ne upa svoji izvoljenki odkriti srca. Ko sem pa bil z njo skupaj, me je zapustil ves pogum.

Napočil je čas odhoda. Še tri dni in z Bogom rojstna vas. Danes moram vedeti, me li ljubi, in kaj mi je upati. Sedela sva na klopici v vrtu. Ona s šivanjem v rokah, jaz pa z novim delom Gregorčičevih poezij, ki sem jih ravno dobil od prijatelja.

— Nove pesmi, reče dekle čez nekaj časa. Reči moram, da so nama bili jeziki tedaj nekako zavrti.

— Da, odvrnil sem kratko.

— Slišala sem, da nas skoraj zapustite?

— No, in kaj za to? Počitnice so potekle. Treba bo, da zopet sedem h knjigam.

— Škoda, da nam odidete. Privadila sem se Vas tako, da mi bo dolg čas po Vas.

— Ali res? vprašam vzradosten. — Dolg čas Vam bo po meni?

— Kar se tiče dela, katerega imam vedno dovolj, mi ravno dolg čas ne more biti, pač pa radi družbe. Z našimi fanti se pa ne da ravno pametno govoriti. Z mojimi tovarišicami pa razun nekaterih še manj.

Sprevidel sem, da mi je cilj mojega namena postavila iz bližine v daljavo. Pomišljeval sem, kako ga zajeti.

— Gospod Ivo, dé naglo Marica; — Vi morate to boljše vedeti, ali bo res vojska? Prenehala je s šivanjem in me vprašaje gledala.

— Vojska? Mislim, da ne bo nič hudega. Zakaj vas pa vznemirja to tako? sem vprašal nagajivo, v prsih me je pa nekaj tiščalo. Vzbudil se mi je sum, da mora biti nekdo pri vojakih, ki ji je pri srcu. — To ni brez pomena, kaj?

„Ko padel bi on,
kako bi na svetú,
sirota potem,
še mogla živeti,“

sem pripomnil in jo pogledal.

Lahna rdečica ji je oblila lica, in rekla je očitaje:

— Kako čudno govorite danes, gospod Ivo. Seveda imam nekoga tam in to je moj brat Tone. Siromak, kako se mu neki godi?! In obrisala si je solzo.

lovadnicah, da posluša predavanja, poje in gode na godala.

Necenljive vrednosti so slednjič danske ljudske vis. šole, katerih je danes okoli 80, v narodnostnem oziru! Z njimi je oživela narodna zavest, z njimi se povzdignil naroden ponos in čast! Iz naroda je rastlo za narod navdušenje; narodna moč je izpodrivala na celi črti nemški vpliv. Od spodaj navzgor pa je prišel vpliv — od nižjih slojev na inteligenco — da se je odstranila narodna mlačnost, narodna zaspanost.

In danes? Ni je menda danske hiše, ki bi ne bila v notranjih prostorih okrašena z malimi narodnimi zastavicami, ni je koče, da bi ne krasile sten podobe slavnih narodnjakov, ni ga kočarja, ki bi ne imel vsaj majhne knjižnice danske narodne biblioteke. Danec biti, to je Dancu ponos! Iz tega ponosa, te narodne zavesti tolik napredek, tolik procvit! Danes so Danci narod svetovnega pomena, a to so postali edino le z vzgojo na strogo narodni podlagi!

Celjske in štajarske novice

(**„Celjsko pevsko društvo“**) naznanja, da je preložilo koncert, ki ga je nameravalo prirediti dne 26. t. m. v „Skalni kleti“ na poznejši čas.

(**Odbor „Celjskega Sokola“**) je sklenil, da se „Celjski Sokol“ udeleži korporativno Ciril in Metodove slavnosti v Št. Juriju na juž. žel. dne 2. avgusta t. l. ter pozivlja tem potom vse one člane, ki se nameravajo tega izleta udeležiti, da pridejo v soboto, dne 25. t. m., ob pol 9. uri k redovnim vajam v telovadnico. Kdor ne pride k redovnim vajam, se ne more udeležiti izleta v društveni opravi.

(**Naša policija pred našim sodiščem.**) Pod tem naslovom smo priobčili zadnjič razsodbo slavnega celjskega kriminalista, sodnega tajnika dr. Ducarja, vsled katere je okrajno sodišče odstopilo akt o obravnavi proti g. Vrečkotu zaradi razžaljenja javne straže državnemu pravništvu, da se uvede preiskava proti pričama g. Vrečkota zaradi krive izpovedbe, ker priči niste izpovedali tako, kakor se je nadejal vsled izpovedbe redarja Gratschnerja kriminalist dr. Ducar. Le-te razsodbe nočemo kritikovati, kajti zanjo naj odgovarja edino le kriminalistična vest dr. Ducarja, pač pa spada pod naš kritični mikroskop popolnoma nesodniški nastop dr. Ducarja. Ali se strinja z dostojanstvom c. kr. sodnika, da vstaja in skaklja pričam pod nos pripovedovat svoje pripombe in opombe, da bi izpremenile svoje izpovedbe? Da se to ne dogaja v c. kr. uradu, bi imenovali tak nastop otročji. — Neumljivo nam je tudi, odkod je izvedel dobri prijatelj Ducarjev, načelnik tukajšnjih poštnih uradov, celo stvar tako hitro, da je z očetovsko skrbjo opozoril nekega svojega uradnika, ki je priča v gornji zadevi, da bi mogel biti iz službe odpuščen, če bi se mu dokazalo, da je krivo izpovedal pred sodnijo. Kdor ima kaj pameti, naj razume! Hm! nam se zdi, kakor bi nekdo hotel vplivati na izpovedbo prič v prilog „nemškemu“ „redarju“ Gratschnerju?? Kdo? Zakaj? Stvar je jako zanimiva, tako zelo, da jo bomo zasledovali prav do konca in brezobzirno priobčili najnatančnejše podatke.

(**Portir Pittamitz in § 496 k. z**) Kako vljudni so nasproti Slovencem nekateri uslužbenci južne železnice, je pokazala obravnava, ki se je vršila v sredo, dne 22. t. m. pred tukajšnjim okrajnim kot kazenskim sodiščem. Portir na celjskem kolodvoru, Emanuel Pittamitz, je nedavno psoval, kakor smo že poročali, nekega celjskega Slovenca „windisches G'sindel“. Sodišče mu je radi tega dalo za dva dni na razpolago hladno celico, da lahko sam in nemoten premišljuje, bi mu li ne kazalo v prihodnje napram Slovencem drugače postopati. Da ustrežemo eventuvelni radovednosti slav. ravnateljstva južne železnice na Dunaju, naznanimo, da se akt glasi U V 397/3; sicer mu bomo pa ob priliki preskrbeli dotično razsodbo. — Čudimo se, da je ta izzivač Pittamitz še vedno na celjskem kolodvoru. Sicer vemo, da je moral svoj čas romati nekam, da si izprosi daljnega prizanašanja, ali sedaj pa le upamo, da bo slavnemu načelništvu celjske postaje in ž njim vred ravnateljstvu južne železnice dovolj Pittamitzevega izzivanja in da bo kmalu zopet sedel na „bremzi“, kamor spada.

(**Celjska specialiteta**) je drevored od prvega železniškega mosta do brvi čez Voglajno. Pri najmanjšem dežju nastanejo po celem drevoredu take mlake in kaluže, da bi bilo skoro dobro, če bi se za vse slučaje tja prestavil oni čolnič iz Savinje. V mraku seveda ne gori tam nobena luč.

(**Našim ljudem v preudarek.**) Ni dolgo temu, kar smo čitali pri nekem slovenskem obrtniku dobesedno sledeči napis: „Zaloga Iz prav domačiga platna u. sake verste In narjenih oblačil u. sake verste“. Odkod ta nestvor? Zato, ker je napis zgotovil nemčur, ki ne zna slovenščine. Ako bi bil delal napis Slovenec, bi ga ne bilo treba pozneje izpreminjati. To je bila kazen, da je Slovenec pozabil, kam naj gre, kedar kaj potrebuje.

(**„Ringove“ spodnještajarske razglednice.**) — V kavarni „Merkur“ v Celju se je spozabil neki Slovenec in govoril v svojem maternem jeziku. Nemška mladina, na čelu ji lemberžki graščak, je maščevala to sramotenje nemških prostorov in odpremila divjaka skozi steklo na ulico. Kaj se je reklo v občinskem svetu k tej zadevi? Sirov, pa zdrav plemenski boj! — Urednik Otto Ambro**schitsch** in odvetnik Edwin Ambro**sitsch** sta brata in učitelj Blaž Ambrožič je oče. Vsi trije so Kranjci. Eno ime, tri pisave. Kdo je tako prebrisan, da najde plemenski razloček med temi tremi, to se pravi, kdo izmed njih je Nemec in kdo Slovenec? — Bili so trije bratje: bivši trgovec, sedaj zasebnik Rüpschl, ki je Nemec; župnik Ripšl, ki je bil Slovenec, in zdravnik v Št. Juriju, ki je bil oboje skupaj in je pisal na svojih vizitkah, kakor so razmere nanesle, Rüpschl ali Ripšl. — Rod Vrečkotov je zelo razširjen in izvira iz trdoslovenske hiše pri Planini. Piše se pa Vrečko ali pa Wretschko, kakor je narodnostno prepričanje. Tako delajo tudi Wretscherji in Vrečerji, Simonischeki in Simonišeki, Kowatschi in Kovači in nebroj drugih. Rod ni nič, črka je vsemogoča in more tudi rodne brate, starše in otroke narodno razdvojiti. — Nemci se vračajo od neke veselice s klici „Heil und Sieg“. Iz postranske ulice se zasliši „živio“. Neki razburjeni učitelj plane k oknu in zavpije: „Windisches Schwein (slovenska svinja), boš tiho!“ Pred kratkim je imenoval neko gospo „Windisches Luder“, ker je ista imenovala njegovo ženo ‚nemškutarco‘. In kdo je ta človek, ki tako hrabro brani svoj narod? Sin slovenskega kmeta, ki se je šele v celjskih šolah nemščine naučil in se mu še sedaj pri vsaki besedi pozna, da je rojen Slovenec. — V gostilni je sedel slovenski črevljar in pozivljal celo omizje k stavi: „Stavim, da v Celju ni toliko pravih nemških rodbin, kolikor imam prstov na rokah“. Nihče ni sprejel stave. — Prihodnjič nadaljujemo. Vsaka teh razglednic je prava fotografija celjskih razmer. Slovenci in tudi pošteni Nemci morajo biti hvaležni „Ringu“, da tako brezobzirno razkriva puhlo in gnjilo celjsko nemškutarstvo. „Ring“ izhaja trikrat na mesec v Hartbergu in stane 6 K celo leto.

(**Dobrna pri Celju.**) Nova zora nove, boljše bodočnosti vstaja na Dobrni. Kdo bi si kaj takega kedaj mislil? Vse pisateljuje. Lansko leto se je napravil rahel poskus, zadnji čas pa kar dežuje nemških in nemškutarskih del iz Dobrne. Vsi svetovni listi v Celju, Ptuju in Gradcu sprejemajo nekaj časa sem svojo hrano iz Dobrne. In ta dela! Prepričani smo, da se bo prej sesul cel svet ter postal kupček pepela, iz katerega se bo napravil lug za pranje dobrnskega perila, predno mine vrednost teh svetovnih pisateljskih del. In zakaj vse to? Zato, ker se je dobrnskim nemčurjem stopilo na kurja očesa. — Hvaležni smo „Domovini“, da nas je opozorila na početje ptujskega klopotca in njegove celjske sestre. Ubogi g. kaplan! smo si mislili, kako mu je kaj pri srcu? Sklepamo namreč iz vsega, da imajo nemčurji njega na sumu, da jim razdira njih lepe sanje. Poiskali smo ga, da poizvemo naravnost, li še diha pod temi strašnimi udarci. Našli smo ga z merilom v roki, zraven je bil mežnar z velikim klopčičem špage. — „Kaj delata?“ „Gosp. župnik so nama pokazali pravo pot in sedaj jo meriva.“ „Kaj pa pomeni to?“ „Berite,“ reče mežnar in potegne izza klobuka kos papirja.

Začel sem jo tolažiti, da ni tako hudo, kakor si ona predstavlja, vendar, beseda mi ni hotela prav iz grla. Ljubim to cvetko, da se mi zdi, da mi ni prebiti brez nje. Da bi ji odkril srce, nisem imel poguma.

Zopet sva molčala.

Sprevidel sem, da po ovinkih ne bom nikdar prišel do smotra, zato sem sklenil drugače. Danes se mora odločiti.

— Marica, če sem Vas užalil, prosim, da mi odpustite!

— Zakaj bi me užalili? me vpraša ljubeznivo.

— Da sem Vas spomnil na brata.

— Na brata?! Njega se tako vsak dan pogostokrat spominjam.

— To je lepo! Ali se bodete mene tudi tako spominjali, ko odidem?

— Vas? Zakaj ne! Saj sva si prijatelja in marsikatero veselo uro sem imela z Vami.

Zopet molk.

— Marica, ste li že kedaj ljubili? To vprašanje sem izustil kar brez pomisleka, da sem se skoraj ustrašil.

Dekle je živo zardelo. — Ljubila? Da, in to še sedaj. Svoje starše in brata.

— Jaz mislim drugače. Tako, nekoga, ki bi bil po Vašem srcu, Vaš ideal, Vaš izvoljeni. Komaj sem spravil te besede na dan.

— Moj ideal, moj izvoljeni? Ne poznam in ne želim si ideala, ne izvoljenega. Te besede je odgovorila mirno, nekako trdo.

— Res ne? sem vprašal začudeno. — Ali bi tedaj ne ljubili tistega, o katerem bi bili prepričani, da Vas resnično ljubi?

— Če bi bil po mojem srcu, drugače ne, in če bi bila mogoča zveza, ker svet je goljufiv in moški posebno!

— Jaz pa poznam nekoga, ki Vas resnično in zelo ljubi; samo ne vem ali ga boste marali?!

— Vi, da bi vedeli?! vzklikne Marica in zardi. Čutil sem, da ji ta vzklik ni prišel iz srca. Vedela je že davno, kaj se v meni godi, vendar izdati se ni hotela.

— Marica, rekel sem kolikor mogoče nežno in jo prijel za roko. — Ta, ki Vas ljubi tako goreče, da mu ni živeti brez Vas, sem jaz. Te besede sem govoril naglo, kakor bi se bal, da jih drugače ne izgovorim.

Da bi jo bili videli tedaj. Kakor boginja je stala pred menoj in mi odtegnila roko. Jaz sem pa bil zraven nje kakor grešnik pred sodnikom ter ji nisem upal pogledati v obraz. Hip potem reče mirno:

— Gospod Ivo! Že dolgo vem, kaj se godi v Vašem srcu in to mi je napravljalo nemirne ure. Ni mi dalo miru, da bi morebiti Vi bili radi mene nesrečni; vendar pomagati nisem mogla.

— Marica, vendar mi lahko pomagate, da ne bom nesrečen. Ljubite me, kakor ljubim jaz Vas in za par let, ko končam svoje študije bodite moja.

— Ne morem, se je izvilo dekletu iz prsi in lice ji je obledelo. Meni pa se je zdelo, kot bi mi kdo zasadil oster nož v prsi.

— Preprosta kmetska hči ne sme letati visoko, da ne bi potem nizko padla. Dobra sem bila z Vami, rada sem Vas imela kot prijatelja, a več ne. Več ne morem, ne smem. Vi odidite zopet v mesto, pozabite vse, postanite po svojih študijah sam svoj gospod. Ko si bodete vse natanko premislili, se boste posmehovali svojim mladostnim burkam. Vem, da me zdaj ljubite ali svet je velik in v njem mnogo deklet, lepših, bogatejših. Kar mignili boste in dobili dekle, nevesto, ki Vas bo bolj ljubila, kakor bi Vas preprosto dekle, ki je vzrastlo pod kmetskim krovom in se vzgojilo pri kmetskem delu. Sramovali bi se me, če bi me hoteli vzeti kam v gosposko družbo in sramovala bi se sama.

— Marica, prisegam Vam, da le edino Vas ljubim in da bom le z Vami srečen. Nikdar se ne bo drugo žensko bitje imenovalo moje, če me zavržete Vi.

Aha,! ‚Dopis iz Dobrne‘ iz ptujskega kljukca. Vsi smo se držali za trebuh samega smeha. Torej tudi mežnarja imajo na sumu dobrnski nazadnjaki, da jim kali mir. Ti nesreča ti! „Le pridno merita, do Kozjaka je še dolga pot! Z Bogom!“ „Z Bogom!“ — — „Dolgo časa smo molčali,“ pravite. Vemo. Že lansko leto smo vedeli, da ste imeli nekaj „napisanega“. Celo leto skoraj ste valili in kaj je prišlo na svet? Upali smo, da je vsaj kak krokodil, pa je samo močeradek. „Oglasili“ ste se torej. Res, a ta glas! Ljubi Bog, kako se sliši!? „Prosim, gosp. župnik, prosim, kaplan in Jakec me tepeta!“ In dvignili ste dva prsta desne roke kvišku kakor otroček, ki se jokaje skrije v materino krilo ihteč: „Mama, Anzek mi je potico snedel.“ To bo zdaj komedija! Gospod župnik se baje že trudi, da bi nemčurjem „razjasnil sedaj res tužne ure nemira“. Uboge ure! Ste brali gg. ‚naprednjaki‘ „Domovino“ od 16. junija? Upamo, da imate dosti! Takega mrzlega curka na vroče možgane nemčurjev bi še dobrnska „špriclca“ ne mogla poslati, kakor ga je poslal gosp. župnik „več faranom“ — Dobrčani, ne smejte se! — in kljukčevemu uredništvu. Hahaha! In sedaj pridejo še lastni privrženci nemčurjev in pravijo: „No, sedaj pa je že slabo, če v skrajni sili kličejo na pomoč g. župnika, sedaj ne bo dolgo držalo!“ Tudi mi pravimo, da! Začeli ste se igrati z ubojem. Že dolgo poprej smo pisali, da je vaše geslo kol in šnops in to ste nam sedaj zopet potrdili. Kakor smo videli pri g. kaplanu in mežnarju, nista v posebnem strahu; ravno nasprotno se nam zdita človeka, ki se ne vstrašita vsakega ropota, najmanj pa papirnatega. Ko bi vas le ne grevalo kedaj, da ste prijeli za vile, jih namočili v gnojnico ter zapisali tako grožnjo. Z ognjem se igrati je nevarno in že davno smo vam povedali: ako sejete veter, boste želi vihar. In če pride čez vas, glejte, da vas ne pomeče na trebuhe! Hajl!

(**Iz Konjic**) Dne 15. julija ponoči so pokazali nemški tržani, kako visoka je njih kulturna stopnja. Ponoči so peli podoknice, ne vem natanko kje vse povsod, dozdeva se mi, da vsakemu, ki je že kedaj v njihovi bližini trobil. Povedal bi vam, vi razgrajači samo to-le, da si v bodoče izvolite za vaše podoknice primernejši čas, ne ravno od polnoči do ene in da v takih slučajih popolnoma opustite izzivanje Slovencev, kar se se je že parkrat pripetilo. Posebno g. Šepic vam ne daje nikakšnega povoda za takšno počenjanje. Žalostno je, da se takega barabstva udeleži ena izmed onih oseb, ki je na mestu, kojega zaseda, najbolj navezana skrbeti za red in mir, ta je gospod župan. Še par drugih je bilo, ki v takih slučajih popolnoma pozabijo na posel, ki ga opravljajo; prizanašamo jim še zdaj, a v bodoče jih naslikamo na dolgo in široko.

(**Ljudski shod v Hrastniku**) je izpadel dokaj slabše nego se je pričakovalo. Ljudstva se ni zbralo posebno mnogo. Sicer so prišli socijalni demokratje iz Zagorja in Trbovelj, a bolje bi bilo, da bi trobili domačincem svoje budalosti, kakor hodili med Hrastničane zgago delat. Žal, da ni narodna stranka preskrbela govornika. Tako pa je nastopil kot generalni govornik sodrug Čobal iz Zagorja. Na dnevnem redu naj bi bilo zadnje zasedanje državnega zbora. No Čobal, je-li Vaš govor, poln obrabljenih fraz, zadoščal temu programu? Obsojal je Čobal splošne razmere v monarhiji, zaletaval se v dr. Körberja, kapitaliste in slovenske poslance. Svojo jezo je iztresel nad „liberalci“ in „klerikalci“, o katerih pa nima pojma. Nekaj si pa prepovemo. Gospod „takorekoč“ se je lotil tudi naših poslancev, zlasti dr. Serneca in Žičkarja, „ki je „takorekoč“ vaš poslanec“. No, no, le poglejte Vi svoje poslance, potem sodite o drugih. Ko je govoril še trboveljski Kogovšek — vzpodbujal je hrastniške rudarje, da naj dobe v svoj konzum soc.-dem. vžigalice (torej židovske) — je stavil Čobal rezolucijo v precej dvomljivi slovenščini. V njej zahteva tudi splošno in tajno volilno pravico in sicer tudi v občinski zastop. — Zagorsko soc.-dem. pevsko društvo „Vorwärts“ ima rdeče znake z nemškim napisom na prvem mestu, menda na ljubo toli sovraženim delodajalcem-kapitalistom. Pojejo večinoma le nemške pesmi. Dalje so kazali svojo mednarodnost tudi s tem, da so pri odhodu iz vlaka izzivali Hrastničane s hajlanjem. So se vsaj pokazali v pravem rdečem svitu! Hrastničani, s takimi možmi rajši pretrgajte vse zveze in bodite narodni. Glejte, za vaše sedanje gibanje so se počeli zanimati tudi že sosedje, torej le naprej! Splošna sodba je, da so hrastniški rudarji in drugi delavci svojim tovarišem v Zagorju in tudi v Trbovljah v vsem, v omiki in zavednosti, daleč naprej. Zato pridimo še mi skupaj, a ne k takim shodom kot je bil nedeljski, ampak k narodnim veselicam kjer se bomo zabavali z domačimi pogovori in petjem.

(**Iz Slatine.**) Kdor ima dober želodec, skušaj prebaviti sledečo žlobodro v blaženi nemščini! Pa svetujemo mu, naj potem krepko pljune, da mu ne ostane v želodcu in pa v dokaz zaničevanja! Poslušajte! „Löbliche Gemeinde Vorstechung Ungebung Sauerbrun. Nach erlangunk von 27. Fbr: 1901. durt löbli. G: m: de Vorstechung ungebung Sauerbrun wird hiemit Höfflich Gebeten und Für dem Anton Lipnik welcher richtig ein armehrkrank am Haus 25. ligkt und da aber für selbn der Hiesiger G: de: armehrausschuss aufallemögliche weisse Sorgkt. und der Jngenanter Uberhaubt im keiner geldmangl bis Nunher noch nicht werre. deshalb Bitte Für selben ja. keine Folge ein Geld Für Unter stüzungs nach oben genanten Vorzustreken. da Hiesige G: de: Armensausschuss wuste schon zum rechtezeith mit Nötigen geld zuzufolgen. Gemeinde Amt Takačovo, am 2. 3. 1901. Jochan Drofenik GV.st.“ — Tako piše župan slovenske občine sosednemu slovenskemu občinskemu uradu! Pa naj razume, kdor more! Slovenski občani, ali se ne sramujete takega župana?! Župan bi moral biti najprebrisanejši mož cele soseske! Kaj si bo mislil svet o občanih, katerim župani taka brihtna glava?! Pravijo, da so taki župani sad politike onih ljudi, ki hočejo imeti na županskih stolih kimovce, kateri vsemu pritrdijo in se nikdar ne upajo upreti! Pa vsaj to bi naj od njih zahtevali, da m o r a j o i n h o č e j o s l o v e n s k i uradovati!

(**Novi sejmi.**) V občini Loka pri Žusmu bodo odslej na leto štirje novi sejmi in sicer dne 13. aprila, 20. julija, 25. avgusta in 12. septembra.

(**Politični shod.**) V nedeljo, 26. t. m. se vrši politični shod v Hočah v prostorih Gselmanove gostlne, na katerem bodeta govorila deželni poslanec Roškar in dr. Vladimir Sernec. Začetek je ob 4. uri popoldne.

(**Zrelostni izpiti na mariborski gimnaziji**) so se dokončali z vse drugačnim uspehom kakor pa v Celju. 29 osmošolcev se je prijavilo, 23 Slovencev in 6 Nemcev, in razun enega, ki je padel na dva meseca, so dokončali vsi z dobrim uspehom. Odličnjakov je bilo pet, štirje Slovenci in eden Nemec. Ali ni čuden razloček med mariborsko in celjsko gimnazijo? In vkljub razmeram, katere smo osvetlili v zadnji „Domovini“, je bil izid v Mariboru tako ugoden! Nad celjsko gimnazijo visi še pač vedno Damoklejev meč narodnostnega šovinizma nekaterih oseb, katere vidijo v vsakem študirajočem Slovencu nesramnega vsiljenca, ki se je vtihotapil zoper njihovo voljo v hram vede in prosvete, tatu, katerega je treba s krepelcem izgnati, da ne bi mogoče odnesel betvice one piškave prosvete, katero vrača osnovni zakon avstrijskim državljanom brez razlike narodnosti za milijone davkov, s katerimi polnijo državne blagajne. Dokler ne bo v Celju slovenske gimnazije, toliko časa bodo najpridnejši slovenski dijaki padali pri maturi in gledali, kako njihovi nemški kolegi, med njimi notorični lenuhi, ki se bahajo s svojo lenobo in nevednostjo, sijajno dovršujejo. Živela nepristranost!

(**Veselica slovenskih abiturijentov v Mariboru.**) V soboto, dne 25. julija prirede mariborski slovenski gimnazijski abiturijenti v veliki dvorani mariborskega „Narodnega doma“ veselico. (Koncert, ples in prosta zabava). Sodeluje sl. celjska narodna godba. Ker je čisti dobiček namenjen „Dijaškemu domu“ v Celju, je želeti mnogobrojne udeležbe in se preplačila hvaležno sprejemajo. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnice se dobijo v soboto od 2.—4. ure popoldne in ob pol 7. uri zvečer pri blagajni.

(**Pri nas pa pijejo.**) Gospod urednik, ali ste že videli kedaj piti „umsonst“? Ne še? Torej pojdiva gledat v Gornjo Radgono in pri marsikateri krčmi, najbolj pa pri „Kürbusi“ bodeva videla, kako se pije „umsonst“ na zdravje in srečo orehovskemu —! Seveda moramo dobro pomisliti, če mu le ne bo škodovalo, ker nekaj se kuha. Nekaj bo. Mogoče, da nastane potres in bati se je, da se slab in trhel prestol Vračkovega načelovanja podere. Ko bi le ne bilo nesreče. „Šibe potresa, reši nas o g u l a š“, vzdihujejo oni, katerim se že cede po njem sline, ki pijejo. Kdo ve, ali po potresu še ostane kdo živ. Po smrti pa ni več pijače in jedi vsaj „umsonst“ ne.

— Ne govorite tako, gospod Ivo!] vzklikne Marica. — Sedaj seveda mislite tako. Verujte mi, da se še boste tem svojim besedam posmehovali, ter ne težite ločitve sebi in — meni.

Besedico meni izrekla je komaj slišno.

Kaj sem hotel? Uničen sem stal pred ponosnim dekletom. V prsih mi je vrelo in burkalo, vendar sem poskušal ohraniti hladnokrvnost. Na videz mirno sem ji zrl v oči. Nekaj časa sva še govorila razne reči, potem se posloviva. Ko mi je podala roko v slovo, se mi je zdelo, da se ji je tresla in v njenih očeh so bile solze Naglo se je obrnila in odhitela v hišo. Jaz sem pa zrl za njo in globoka žalost mi je legla v srce. Zdelo se mi je, kakor bi me kdo z železno roko stiskal.

Že drugi dan sem odšel na Dunaj. Doma so se čudili temu naglemu sklepu, jaz sem se pa izgovarjal, da se moram še nekoliko pripraviti in poiskati drugo stanovanje.

Ako bi me kdo sodil po zunanjosti, bi moral reči, da nisem ljubil dekleta. Bil sem miren, kakor prej, dobre volje, se smejal, šalil in sploh kazal, kakor bi se mi ne bilo nič prigodilo. Vendar me je to premagovanje stalo mnogo truda. Čestokrat, ko sem bil sam in še sedaj, ko je tega že deset let, mi stopi vse živo pred oči in nehote me oblijejo solze. In tako životarim vedno, reče Ivo in si obriše solzo, ki mu je prilezla iz očesa. — Videl sem mnogo deklet, vendar leka za svoje rane nisem našel. To je moja povest.

Nekaj časa smo molčali, vtopljeni vsak v svoje misli.

— Ali nisi ničesar več izvedel o Marici, vprašal je nekdo.

— Pač! Po treh letih se je omožila z nekim domačim mladeničem, ki pa ni bil mnogo prida. Popival je po cele noči, nazadnje pa jo pretepal. Ona je trpela molče, dokler ni bilo dovolj brez greha pokore. Hirala je vedno bojl in bolj in drugo leto svojega zakona je umrla zapustivši možu-pijancu edino dete, ki pa ji je radi očetovo nebrižnosti kmalu sledilo. Kakor sem zvedel pozneje, ko je bila že omožena, me je ona vendarle ljubila. Misel pa, da bi jo jaz, gospod kmetico, sčasoma zapustil, ji je dalo moč, da se je tako premagovala. In to jo je stalo življenje.

Debela solza mu je kanila iz oči. Pa tudi naše oči so bile rosne. Vsa živahnost in veselost je bila ta večer proč.

Vstali smo in se poslovili.

Poziv slovenskim abiturijentom!

Dospeli ste do važne dobe, ko Vam je treba resno in temeljito pomisliti, kam naj se obrnete in kakim znanostim se imate posvetiti v bodoče. Pri tem za Vas toli odločilnem koraku se obrača podpisano društvo posebno do onih tovarišev abiturijentov, kateri nameravajo nadaljevati svoje študije na kakem vseučilišču. Dobro Vam je treba tedaj povdariti, katero vseučiliško mesto si izberete v ta namen! Sicer nikakor ne mislimo precenjevati in prehvaljevati mesta, katero smo si mi izbrali za svoje akademično izobraževanje, toda smelo lahko trdimo, da je za slovenskega dijaka-akademika pač najprimernejše in najznamenitejše tako mesto, zlata slovanska Praga.

Dasi je Praga od naše domovine precej oddaljena, vendar ne sme ta okolnost nikogar strašiti; kajti v prvi vrsti je tu razmeroma zelo ceno življenje, kakor morda v nobenem drugem vseučiliškem mestu, in to je za slovenskega

dijaka dokaj odločilno in važno. Dalje pa moramo odkrito povdarjati, da se čuti tu Slovenec popolnoma domačega med svojimi slovanskimi brati Čehi, ki Slovenca vsikdar z odkritosrčnim veseljem vabijo in sprejemajo v svojo prijazno in prijetno sredo. Kjerkoli po drugih mestih študira slovensko dijaštvo, povsod mu je mestno prebivalstvo po svojem mišljenju tuje in na sprotno, da celo sovražno, ter je njegovemu svobodnemu gibanju in napredku neprijazno: nasproti temu pa ga ljubeznivo prebivalstvo kraljevske Prage v njegovem stremljenju po izobrazbi ne le ne ovira, temveč mu stoji prijateljsko na strani in ga ob vsaki priliki drage volje podpira. — Ne dvomimo, da ima slovenski abiturijent, naj je že študiral v slovenski Ljubljani ali pa v nazvi nemškem Celju, popolnoma trdno in neomajljivo slovansko mišljenje in prepričanje, vendar pa je zlasti odločno slovanska Praga v tem oziru za vsakega Slovenca velikega pomena, ker ravno tu more spoznati pravo slovansko življenje, tu se uči spoznavati visoko kulturno gospodarsko in politično stopnjo bratskega naroda češkega ter ima priliko vsestranski razbistriti si svoje duševno obzorje in se poleg tega igraje priučiti še enemu slovanskemu jeziku in tako dobiti ključ do bogatih zakladov vsestranskega češkega slovstva.

Slovenski akademiki pražki so si osnovali pred dobrim letom tudi svoje lastno središče, kjer je vsak slovenski dijak dobro došel tovariš neglede na njegovo osebno versko in politično prepričanje. Društvo si je nabavilo v tem času že precejšnjo knjižnico ter razpolaga z dobro čitalnico z raznovrstnimi in raznojezičnimi časopisi in revijami. V društvu samem pa sta se razvila tudi pevski zbor in tehnični klub. Poleg tega se je ustanovil letos v Pragi „Češko-slovenski akad. planinski krožek", ki ima še posebej lepo nalogo zbliževati slovenske in češke akademike ter vzbujati in širiti zanimanje za naše krasne slovenske planine med Čehi.

Iz teh kratkih podatkov je razvidno, da je stostolpa Praga v resnici najpripravnejše mesto za nadaljevanje in izpopolnjevanje vseučiliških študij in radi tega vabimo torej Vas slovenske abiturijente, da se v kolikor mogoče obilem šte vilu odzovete našemu prijateljskemu povabilu!

Tozadevna natančnejša pojasnila daje razun spodaj podpisanih tudi tov. Viljem Kukec, stud. ing. v Žalcu na Štajarskem.

V Pragi, sredi meseca malega srpana 1903.

Za odbor slovenskega akad. društva „Ilirija" v Pragi.

JUC. Egon Staré,
t. č. v Ljubljani, Villa Mary.
Ph. St. Josip Marn,
t. č. v Trbovljah na Štajarskem.

Društveno gibanje.

(**Društvo „Kmetovalec" v Gotovljah**) vabi na XXVI. občni zbor dne 9. avgusta t. l., ob 4. uri popoldne v dvorani gostilne gosp. Franca Malgaja v Gotovljah. Spored: 1. Pozdrav. 2. Govor o živinoreji (govori deželni potovalni učitelj gosp. Martin Jelovšek). 3. Društveno poročilo. 4. Vpisovanje udov in plačevanje društvenine. 5. Volitev novega odbora. 6. Nasveti. — Med in po zborovanju petje domačega mešanega pevskega zbora.

(**Hmeljarsko društvo v Žalcu**) priredi v nedeljo, dne 26. t. m. dva shoda in sicer v Št. Lovrencu pri Št. Pavlu in v Šmartnu na Paki. Pri shodih se bo temeljito razpravljalo, kako se naj hmelj pravilno spravlja in baše, potem o novejših sušilnicah, o pomenu novozidane hmeljarne v Žalcu in o stanju hmelja pri nas in drugod. Shod se vrši popoldne ob 4. uri pod Kolaričevim kozolcem, oni na Paki pa pod lipo pred staro šolo — pri neugodnem vremenu pa v stari šoli in sicer po krščanskem nauku. Shodov naj se udeležijo vsi hmeljarji, pa tudi tisti, kateri ga le obirajo. Društveno vodstvo.

(**Polzela.**) Veselica podružnice sv. Cirila in Metoda za Polzelo se ne vrši, kakor smo zadnjič objavili, 26. t. m., temveč teden pozneje, v nedeljo, dne 2. avgusta. Spored objavimo prihodnjič.

(**Prostovoljna požarna bramba pri Sv. Petru v Sav. dolini**) priredi dne 2. avgusta t. l. popoldne ob 4. uri veliko veselico z gledališko predstavo, tamburanjem in petjem v gostilni gosp. Alojzija Šribarja v Dobrteši vasi. Natančneji spored se objavi prihodnjič. Čisti dobiček je namenjen v korist „Prostovoljni pož. brambi". Ker je namen blag, se cenjeno občinstvo na to veselico že danes opozarja in vabi k najobilnejši udeležbi.

(**V Selnici ob Dravi**) se vrše priprave za veliko ljudsko veselico, katero priredi ondotna „Čitalnica" v proslavo rojstnega dne Nj. Veličanstva presvetlega cesarja dne 16. avgusta t. l. Opozarjamo vsa sosedna narodna društva, da ne napravijo isti dan veselic, ampak da obiščejo probujajoče se Selničane. Društva, ki mislijo priti korporativno, naj naznanijo to čitalničnemu predsedništvu v Selnici. Natančni spored se naznani pozneje.

(**Slov. fer. akad. društvo „Bodočnost"**) ima svoj letošnji glavni občni zbor dne 9. avgusta t. l. pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Spored občnega zbora, ki se vrši ob 11. uri dopoldne v prostorih g. Krefta je sledeči: 1. Poročilo odborovo o stanju in dosedanjem delovanju društva. 2. Volitev novega odbora. 3. Načrt delovanja v letošnjih počitnicah. 4. Sprememba pravil. 5. Slučajnosti.

Tovariši! Važno bode letošnje zborovanje iz mnogih vzrokov. Zato se je nadejati, da se ga dosedanji člani udeleže polnoštevilno, ter da pristopijo letošnji abiturijenti polnoštevilno kot nove, čile moči mlademu društvu. Vsakokratni odbor bo skrbel za to, da bo vsakdo lahko s ponosom društvenik „Bodočnosti". — Istega dne popoldne po večernicah priredi društvo ljudsko veselico v prostorih g. Krefta. Spored veselice bo raznovrsten in ga še objavimo!

Dopisi.

Iz Koroškega. Ker se je v zadnjem času oglasilo v Vašem cenjenem listu že več dopisnikov iz Koroškega, kar znači, da je list pri nas priljubljen, dovolite tudi meni par vrstic. Kakor pri Vas v Celju, imamo tudi mi Korošci svojo „klepetuljo" — to je „Freie Stimmen" v Celovcu, kateri je vsak narodni napredek trn v peti, ter kjer le more skuša hujskati zoper Slovence. Največjo nesramnost pa je pokazala pod nedolžnim licem v najzadnjem času. Namen se ji je sicer posrečil, ali upamo zadnjikrat.

Kjer imajo Slovenci svoje shode, tabore, veselice itd., gotovo bo ta „klepetulja" med prvimi, ki objavi v svojih capah prav nedolžno, brez vsake opombe slovenski shod, tako da bi človek, ki lista ne pozna, res mislil, da je nam naklonjen.

Dne 12. t. m. je bil napovedan občni zbor Ciril in Metodove podružnice k Sv. Petru pri Velikovcu. Zanimanje za ta shod je bilo velikansko, posebno ko so vrli Šmihelski pevci in tamburaši „Gorotanci" obljubili svoje sodelovanje, je bilo pri krasnem vremenu pričakovati ogromnega obiska od vseh strani, in bi govori ter narodno petje in godba obrodili plodonosen sad.

Kakor omenjeno je tudi tukaj „celovška klepetulja" o veselici prinesla prav nedolžno notico. Na dan shoda zjutraj ob 5. uri smo videli Kolorosa in državnega poslanca Gratzhoferja se peljati v gore proti Šmarjeti itd., morda „Freibier" ponujat — in glej tokrat je privrelo od vseh strani nemškutarjev že dve ure pred začetkom shoda, da so vse prostore, kjer bi bili imeli biti zborovalci — zasedli do zadnjega kotička. Isti dan se je v malo oddaljeni Šmarjeti napovedal „Bezirksfeuerwehrtag" in ti plačani pijanci naj bi potem prišli razgrajat med mirne zborovalce.

Ker so pa Slovenci uvideli, da v miru ne bi mogli zborovati — se zborovanje ni pričelo, ampak se preložilo na nedoločen čas.

Potem pa naj le pišejo o svoji miroljubni nemški kulturi. Kolikorkrat zborujejo ti odpadniki na slovenskih tleh, tolikokrat bi jih smeli Slovenci pregnati in to z vso pravico — a mi tega do sedaj nismo storili, ker se na ta način ničesar ne doseže, ampak nasprotno! Koliko kmetov je bilo navzočih, ki so odločno obsojali tako hinavsko ravnanje nemčurske sodrge, ki se pustijo za čašo piva, ali fraklc žganja prodati.

Gosp. Gratzhoferju, ki je voljen za slovenski okraj, pa svetujemo, naj se on potrudi kmetom pripomoči do boljšega stanja, ne pa ščuvati svoje podrepnike zoper mirne zborovalce, slovenske kmete.

Narodno-gospodarske novice.

Naše ribarstvo.

(Poroča inženir Ferdo Lupša.)

Ko se je jela razcvitati obrtnost in so se izkoriščale vodne moči z raznovrstnimi napravami, premenile so se po vodah ne le prometne razmere, ampak v mnogih slučajih se je premenilo tudi svojstvo dotične vode. Ta razvitek preti vodnemu živalstvu neposredno po onesnaženju vodâ iz obrtnih naprav in s tem, da se živalstvu ovira razploditev, posredno pa, ker ne ugodne posestne razmere silijo človeka, da ribari na roparski način.

Nasprotno pa je dognano po najnovejših opazovanjih in preiskavah življenskih pogojev vodnih živali, da se pri ribarstvu ni omejevati samo na lov, ampak da je treba ravno tako kakor pri drugih kulturnih strokah delovati produktivno in sicer na ta način, da se uničujejo ribovju škodljive roparske živali, da se iztrebijo vodi neprimerna plemena, tudi ribe, kadar so dosegle velikost, nad katero bi svojstvu vode ne bile več primerne, da se pospešuje njih razploditev itd. Uspehi, kateri so se s takim oskrbovanjem dosegli drugod, n. pr. na Solnograškem, Bavarskem, Gor. Avstrijskem itd. so za nas tem važnejši, ker so se taki poskusi vršili v vodah, sposobnih za plemenite ribe, in ker so skoraj vse naše vode primerne za ribarstvo.

Temperatura naših vodâ je zmerna, povodnji še ne pustošijo po vseh pokrajinah naše zemlje. V naših vodah so nekdaj rastli raki in druge okusne ribe jako hitro. Za ribarstvo si je boljših življenskih okolnosti težko misliti, kakor se nahajajo na Spodnjem Štajarskem, ker poleg klinov, podlesti, platnic, postrvi itd. je tu velika obilica rib za krmo kakor plaščic, kreškov i. dr.

Rake nam je pobrala kuga. Odkar so raki minili, je zgubilo ribarstvo večjo svojo vednost. Po mnogih potokih je postrv še edina vodna žival, ki bi bila za ribarstvo pomembna. Postrvi pa je zdaj že tudi malo, deloma ker so jih preveč lovili, deloma ker so kline in mrene, ki pojedajo postrvim zarod, preveč v nemar pustili, da so zrastle te ribe tako velike, kakršne se najdejo le malokje. Pri tej priložnosti naj bode rečeno, da je zraven teh rib — velikih klinov in mren — ako sploh mogoče, vendar prav težko zaploditi zopet rake, ker so te znane in hlastne rakožrke.

Ker so naše vode različne, bodisi po svoji velikosti, bodisi po svojem prirodnem svojstvu — z ozirom na tla, po katerih teko, z ozirom na svet v njih obližji, ker se razlikujejo po množini vode in uplivajo vztrajno in izdatno na ponašanje ribovja umetne ovire ali jezovi dotičnega vodotoka, ni mogoče staviti za vsak posamezni ribarski okraj ene in iste mere in enakih pogojev. Za male vode, iz katerih donašajo največji dobiček le raki in katere je lahko z napriprostejšimi sredstvi in z golo roko oškodovati, bo torej treba večje pozornosti, nego za velike vode.

Velike važnosti za dobro ribarstvo pa je razdelitev posameznih rek in potokov v primerne ribarske okraje. Važnost take razdelitve sem imel priložnost v različnih pokrajinah opazovati. Najbolj ovira n. pr. ribogojstvo to, če v isti vodi — kar se pri današnji razdelitvi posestev mnogokrat lahko opazuje — ribarita dva ali ribari več opravičencev vsak sam za-se; to se zgodi posebno tedaj, če je pravica ribarjenja razdeljena po umišljeni zemlji po sredi potoka ali reke. Tukaj je ribolovje izpostavljeno nevarnosti zaradi tega, ker, dokler pospešuje eden vsakoletno množitev ali drest, posestnik sosedne ribolovne posesti vse lahko uniči; če pa sme vsakdo ribariti, tedaj je ribja lov prosta in pri takih razmerah ni misliti na gospodarjenje. Vsled tega je potrebno, da se začnejo interesenti živahno in vztrajno poganjati za obsežno, zakonito uredbo vseh ribarstva se tikajočih zadev. Posebno med Muro in Dravo poznam veliko krajev, kjer je pravo in gospodarstveno ribarjenje vsakemu le deveta

skrb, česar posledica je, da ni skoro več potoka, kjer bi se nahajali raki ali boljše in okusne ribe, koder so se še pred desetimi leti lahko nalovile v velikem številu. (Konec prih.)

Druge slovenske novice.

(Nemško šolstvo v Ljubljani.) Ljubljana vzdržuje petrazredno mestno deško nemško šolo, v kateri so bili med 187 učenci 104 Slovenci, 72 Nemcev in 11 drugih narodnosti, dokaz „slovenske narodne zavednosti“. Petrazredna in osemrazredna nemška dekliška šola je imela 417 učenk, med njimi 177 Slovenk, večinoma Ljubljančank. Šulferajnova deška šola je imela 214 učencev, med katerimi je gotovo tudi polovica Slovencev, katere se privabi z darili o Božiču itd. Na vseh nemških šolah v Ljubljani je bilo 818 otrok, katerih ste pa gotovo dve tretjini, ako ne več, Slovencev.

(Odbor za proslavo 25 letnice bosnohercegovske okupacije v Ljubljani) nam piše: Kakor je bil določil tukajšnji odbor bojevnikov iz leta 1878., bo dne 15. avgusta t. l. v Ljubljani ob 9. uri dopoldne sv. maša v nunski cerkvi, ob pol 1. uri popoldne skupni obed v restavraciji „Novi svet“ in ob 4 uri v isti restavraciji vrtna veselica, pri kateri bo poleg druge različne zabave sodelovala tudi slavna godba c. kr. pešpolka kralj belgijski št. 27. Obče znano je, da se je sprožila l. 1893 misel, postaviti v Ljubljani vojaški spomenik. Nabralo se je 4400 kron, treba pa je 6000 kron; zato je sklenil pripravljalni odbor, da bo prispeval s slučajnim preostankom za spomenik onih hrabrih, ki so padli v bojih za časa vlade cesarja Fran Josipa I. Ako se odboru posreči dobiti znatnejši preostanek, postavil se bode spomenik že 18. avgusta prihodnjega leta.

(Slovensko trgovsko društvo v Ljubljani) naznanja, da se iščejo potom društvene posredovalnice od strani gg. trgovcev naslednje moči v nameščenje: 1 pomočnik manuf. stroke za Ljubljano, 1 za Celje; 1 pomočnik špec. za Ljubljano, 1 za deželo; 1 kontorist za Ljubljano, 4 za deželo; 1 pomoč. mešan. za Ljubljano, 3 za deželo; 1 prodajalka, 1 pomoč. želez & špec., 1 poslovodja, in 3 učenci za deželo. — Od strani nastavljencev iščejo naslednje službe: 7 pomoč. špec. stroke, 6 pom. manuf, 2 pom. špec. & manuf., 3 pom. špec. & želez., 7 pom. mešan., 3 pom. špec. & galant.; 5 kontoristov, 4 blagajničarke, 1 potnik ali poslovodja in 1 učenec.

(Podružnice družbe sv. Cirila in Metoda), ki še niso naznanile svojih odborov in udov družbinemu vodstvu, se lepo prosijo, naj to kar najprej store.

(Velik požar) je bil prošlo nedeljo po noči v vasi Podtabor pri Podbrezju na Gorenjskem. Ker je bila že skoraj 11. ura in so skoraj vsi ljudje že spali, so nekateri komaj rešili golo življenje. V pol ure je bilo deset številk z gospodarskimi poslopji vred v ognju. Zgorelo je vse, tudi nekaj živine. — Še večji požar je bil v Predgradu na Kočevskem, kjer je zaradi močnega vetra v dveh urah pogorelo 88 hiš z vsemi gospodarskimi poslopji. Zgorelo je veliko živine, tudi en mož, več otrok pa pogrešajo. Pogorelci so bili zavarovani, pa le za majhne svote. Pomoč je nujno potrebna.

(Koroške novice.) V ponedeljek ob 3. uri zjutraj je umrl v beljaški bolnišnici odgovorni urednik pangermanskega časopisa „Neue Nachrichten“, Josip pl. Prettenhoffer. Prettenhoffer je bil eden najhujših sovražnikov slovenskega naroda na Koroškem in je v soboto samomor poskusil, zapustivši svojo ženo in dve natakarici v blagoslovljenem stanu. — Silen vihar je razsajal v ponedeljek dne 20. julija po Koroškem. Drevje podrto, žito na polju razmetano in skoraj do celega izmlačeno. Sadja, katero je letos toliko obetalo, leži na debelo po tleh. To so posledice te velikanske nevihte. Škoda je zelo velika — Jeseni bodo v pliberški okolici vojaške vaje. Kar se ljudje spomnijo, še niso videli v tem kraju nikdar kaj enakega. Radovednost med ljudstvom torej ni mala. — Kakor se sliši se namerava prirediti v kratkem v pliberški okolici slovenski shod. Odkritosrčno povemo, da se jako veselimo tega dneva. Samo želimo, da bi se to kmalu zgodilo.

(Goriška kmetijska družba.) Svoj čas smo poročali o škandalih, ki so se vršili ob času volitev pri goriški kmetijski družbi, kako se ni pustilo Slovencev k volitvi. Slovenci so se pritožili, ali vlada ni imela toliko poguma, da bi se bila uprla laškemu sleparstvu in je pritožbo zavrnila. Značilno za razmere v kmetijski družbi je, da izdaja za skoraj popolnoma slovensko deželo dva laška časopisa, slovenskega pa nobenega.

(Razpis učiteljske službe.) Na petrazredni deški ljudski šoli družbe sv. Cirila in Metoda pri Sv. Jakobu v Trstu se razpisuje služba učitelja z 1280 K letne plače in 240 K stanarine. Pravilno opremljene prošnje naj se vlagajo pri družbinem vodstvu do 3 avgusta t. l.

(V Trstu) je le nekaj resnice na tem, kar smo zadnjič poročali. Sedaj pišejo dunajski listi, da tržaški namestnik grof Goess pač ostane še par let v Trstu — zaradi lepšega. Sililo se ga ne bo, da odstopi, če se pa odpove, dobi službo pri upravnem sodišču. Volitve v mestni zastop se razveljavijo, ker so se zgodile velikanske sleparije. Glavni pomočnik pri tej slepariji, neki Corsani je že zaprt. Zaslišanih je bilo že okrog 300 prič. Toženi so tudi trije mestni svetniki. Pričakovati je torej velikih iznenadenj.

Politični pregled.

(Po smrti Leona XIII.) Vse časopisje je sedaj pod vplivom smrti sv. očeta, vse piše le o papežu, o umrlem in o bodočem. V sredo zvečer so prenesli truplo Leona XIII v cerkev sv. Petra. Truplo so oblekli v papeško obleko. Na rokah ima bele rokavice, na srednjem prstu dragocen prstan, na nogah rdeče sandale, na glavi ima srebrno mitro in v rokah drži križ. Truplo je balzamirano. Zdravniki so ga odprli in vzeli drob iz njega. V pljučni mreni je bilo cel liter bele tekočine. Prsno in trebušno votlino so napolnili z zmletim ogljem in bombaževino, namočeno v različne dišeče tvarine. Celo truplo je povito s povoji. Drob je bil shranjen v zato pripravljeni stekleni posodi, katero so prenesli v podzemlje cerkve sv. Petra, kjer se tudi hrani drob papeža Pija IX. — Priprave za prihodnjo volitev novega papeža se pridno delajo. O nasledniku Leona XIII. vladajo kaj različna mnenja, ali vedno bolj se združujejo na dve imeni, na dosedanjega državnega tajnika Leona XIII., kardinala Rampollo, in pa na kardinala-komornika Oreglio, ki vodi volitve prihodnjega papeža, kakor jih je vodil kardinal Joahim Pecci po smrti Pija IX. in je bil potem sam izvoljen papežem. Mnogo se je pisalo o nesporazumljenju med obema kardinaloma, posebno se je povdarjalo, da pomeni izvolitev monsignora Mery del Valla tajnikom konklava, poraz kardinala Rampolle, ali sedaj se zopet zatrjuje, da je bil Mery del Valle Rampollov kandidat in da ima Rampolla največ upanja, da bo nasledoval Leona XIII. Vsi listi pa trdijo, da volitev ne bo šla tako gladko, kakor volitev Leona XIII., ki je trajala samo dva dni. Konklave se začne 1. ali 2 avgusta in nadejati se je, da bo sredi prihodnjega meseca novi papež že izvoljen.

(Körberjevi naklepi.) Körberju se je sicer posrečilo v najhujši sili, da si je izposloval od cesarja priznanje, a dolgo časa ga to priznanje vendarle ne bo moglo vzdržati na površju. Po vsej pravici pričakuje, da bo v jesenskem državnozborskem zasedanju prišel polom, ako se mu ne posreči dotlej pomiriti razdraženih duhov. Kakor se čuje, se trudi z vsemi močmi, da bi pridobil posamezne stranke za svoje namene. Ustanoviti namerava baje parlamentarično ministrstvo, v katerem naj bi dobil večni ministrski kandidat dr. Derschatta justični portfelj. Tudi za Čehe bi bil kak prostorček. Bogve, ali se mu bo posrečilo, ali ne.

(V ogrski poslanski zbornici) je predsednik grof Apponyi v sredo zagovarjal v poltretjo uro trajajočem govoru politiko vlade in njenega voditelja, ministrskega predsednika grofa Khuen-Hedervaryja. Le-ta si je gotovo mnogo obetal od tega govora, ali goljufal se je, kajti opozicija se meni jako malo za govor grofa Apponyija, temveč nadaljuje obstrukcijo. Zbornica ima še vedno na dnevnem redu debato o vladinem programu. Opozicija ne namerava odnehati, dokler ne dobi zagotovila, da se uvede v ogrski armadi madžarski poveljni jezik in ogrske zastave in znaki.

(Dogodki na Hrvatskem.) V soboto zvečer je umrl v Zagrebu Fran Folnegović, eden izmed najodličnejših mož hrvatske opozicije star šele 56 let. Njemu se ima stranka prava zahvaliti za svojo organizacijo. Razpor v stranki l. 1894 je bil povod, da je Folnegović zapustil politično polje, ali sedaj, ko so se opozicijonalne stranke začele zopet zbliževati, je zopet nastopil in v veliki meri je njegova zasluga, da se je opozicija zopet zedinila. Hrvatski narod je žnjim veliko izgubil. Slava njegovemu spominu! — Delovanje novega bana se že nekoliko čuti. Madžarski napis s poslopja državne železnice so odstranili in sedaj so izpustili iz zapora dokaj po nedolžnem zaprtih, med njimi glavnega urednika „Obzora“, prof. Pasarića. Policija kaj pridno zasleduje storilce dinamitnih atentatov, pa jih ne more zaslediti. Našli so baje velike množine dinamita in zaprli mnogo sumljivih oseb, ali pravega le ne dobe.

(Turške obljube) Turška vlada je storila Bolgarski marsikatere obljube glede reform v Macedoniji. Obljubila je tudi, da bo odpoklicala vojaštvo, ali vse te obljube so zlagane, kajti kakor poročajo novejše vesti, je prišlo ravno v zadnjem času več novega vojaštva v obmejne kraje in pričakujejo ga še. Vse turške moči, ki so bile prej razdeljene v majhne čete, se sedaj zbirajo na treh krajih, odkoder bi jim bila najlažja pot do bolgarske meje. Ustaši nameravajo koncem julija provzročiti splošno revolucijo.

(Med Rusijo in Japonsko) ne vladajo najboljše razmere. Tudi Amerika in Angleži niso zadovoljni z rusko nadvlado v vzhodni Aziji. Pričakovati je v kratkem resnih dogodkov, kajti Rusija je mobilizirala 128.000 mož, ki so vsi namenjeni v vzhodno Azijo.

Zahvala.

Podpisana se v svojem kakor v imenu vseh sorodnikov najsrčneje zahvaljujem vsem prijateljem in znancem za izkazano sožalje povodom bolezni in smrti predragega soproga gospoda

FRANCA RANDL.

Najiskrenejšo zahvalo izrekam prečastiti duhovščini, slavnemu učiteljstvu, občinskemu odboru ter požarnima brambama za spremstvo, ki ga je bil deležen pokojnik na zadnjem potu. Srčna zahvala bodi izrečena gosp. dr. Kunstu za njegovo požrtvovalnost in njegov neumorni trud med boleznijo pokojnikovo ter gospej pl. Hackelbergovi za podarjeni krasni venec in za sočutje, katero je kazala rajnemu med njegovo boleznijo. Slednjič naj bodo zahvaljeni vsi farani, znanci in prijatelji, ki so pokojnika obiskavali med boleznijo in ga spremili k zadnjemu počitku.

Št. Pavel pri Preboldu, dne 18. julija 1903.

(313) Julijana Randl.

(316) 3-1

Učenec

zmožen slovenskega in nemškega jezika, zdrav in krepek ter dobro izšolan, se takoj sprejme v manufakturni in špecerijski trgovini **L. Schwentner na Vranskem.**

Veliki Brockhausov eventualno mali Majerjev

leksikon

ter **Rankejeva zgodovina**

— vse najnovejše izdaje — za ugodno ceno naprodaj. — Naslov pove upravništvo „Domovine“ v Celju.

(319) 3—1

Bralno društvo za Laški trg in okolico
(317) 1 ima
v nedeljo, dne 26. t. m., ob 4. uri popoldne
svoj

redni občni zbor.

Zahvala in priporočilo.

Uljudno se zahvaljujem slavni avstrijski zavarovalni družbi „DUNAV“, ker mi je za pogorelo poslopje 7. t. m., po zastopniku g. Antonu Čobalu vse, za kolikor je bilo zavarovano, do zadnjega vinarja izplačala. — Zato jo vsakemu priporočam.

Št. Andraž nad Polzelo, dne 19. julija 1903.

(308) 1 Franc Vašl.

Št. 807. (307) 1

Razpis natečaja.

V šolskem okraju Konjice so s pričetkom zimskega tečaja 1903/04 sledeča mesta učiteljev oziroma učiteljic s alno ali pa začasno popolniti:

1. na trirazredni ljudski šoli v Prihovi (III. kraj. razr.) mesto učitelja ozir. učiteljice;

2. na enorazredni ljudski šoli na Črešnicah (III. kraj. razr.) mesto učitelja obenem šolskega vodje.

Pravilno opremljene prošnje se imajo postavnim potom vložiti pri dotičnem krajnem šolskem svetu do dne 15. avgusta 1903.

CELJE, dne 11. julija 1903.

Razglas.

Južnoštajarsko hmeljarsko društvo naznani vsem tistim prebivalcem šmarskega, rogaškega, kozjanskega, sevniškega, brežiškega, gornjegrajskega in kamniškega okraja, kateri pridejo v Savinjsko dolino obirat hmelj, da se bode začetek tega dela letos razglasil pri občinskih uradih navedenih okrajev — in to zaradi tega, da obiralci ne pridejo prezgodaj v naše kraje, kakor skoro vsako leto, in se morajo potem vračati nevoljno domov.

V minolem letu se je s hmeljem zasajeno zemljišče znatno pomnožilo.

Hmeljarsko društvo prosi sosebno p. n. inteligenco navedenih okrajev, da blagovoli opozoriti preprosto ljudstvo na ta le razglas.

ŽALEC, dne 19. julija 1903.

(315) 1 **Društveno vodstvo.**

Učenec

za trgovino z mešanim blagom se takoj sprejme. — Kje, pove upravništvo „Domovine“ v Celju.
(306) 3—2

Lepo posestvo

z dobro idočo gostilniško obrtjo tik premogokopa v Trbovljah, obstoječe iz 4 hiš s 30 stanovanji za rudarje, se takoj iz proste roke proda.
Več pove lastnik
(301) 3—3 **Dragotin Berger v Trbovljah.**

Novo opekarno

je zgradil in otvoril
v Št. Lenartu tik brežiškega kolodvora
na lastnem posestvu
Janez Grobušek
posestnik in krčmar v Brežicah
ter tem potom opozarja in vljudno vabi stavbene podjetnike, posestnike in posameznike k mnogobrojnim naročilom na opeko, ki so jo izvedenci spoznali za najboljšo v brežiškem okraju.
(290) 3-3
Postrežba točna! Cene najnižje!

Lepo posestvo,

trgovina z mešanim blagom in gostilna

v jako živahnem trgu, 1 uro od Celja, je takoj ○○ **NAPRODAJ.** ○○ Trgovina je že 30 let v najboljšem prometu. Poslopje je pripravno za vsako obrt in tudi za zasebna stanovanja umirovljencem, ker je ob hiši velik, lep vrt. K posestvu pripadajo veliki hlevi in najboljše njive.

Vprašanja naj se naslovljajo na upravništvo „Domovine“ v Celju. (291) 4-3

Išče se k dvema otrokoma (2 in 4 let)

slovenska varučka (bone)

prijaznega vedenja in vajena otrok.

Služba 1—2 meseca za poskušnjo, potem ev. stalna.

Ponudbe z zahtevo plače pod **„Serafin“** poste restante Žalec. (312) 2—2

Za trgovskega učenca

se sprejme zdrav in krepek deček iz dobre rodbine, najmanj 14½ let star, z dobrimi spričevali, pri **Francu Kartinu**
(311) v Št. Juriju ob južni železnici. 2—2

Oddaja šolske stavbe.

Stavba novega šolskega poslopja za štirirazredno šolo z učiteljskimi stanovanji itd. pri Sv. Duhu na Starigori, šolski okraj Gornjaradgona se odda po ustmeni zniževalni dražbi, koja se bo vršila v četrtek, dne 30. julija 1903. ob 10. uri dopoldne v šoli pri Sv. Duhu. Stavbna dela se oddajo posameznim podjetnikom in sicer se glasi proračun za zidarsko delo izključno gradiva, katero preskrbi krajni šolski svet sam: K 8033·97, tesarsko delo z lesom vred K 6441·33, mizarsko delo z lesom vred K 2864·32, ključavničarsko delo K 1404·50, kleparsko delo K 1048·62. Vsak deležnik dražbe ima pred pričetkom položiti 10% izklicane cene kot varščino.

Stavbni načrt, stroškovni proračun itd. je pri načelništvu krajnega šolskega sveta vpogled.

Krajni šolski svet pri Sv. Duhu na Starigori dne 12. julija 1903.

(302) 2—2 Janez Vuk, načelnik.

Naprodaj

je v nekem prijaznem trgu na Koroškem novo zidana vila tik glavne ceste, 5 minut od kolodvora, z lepim vrtom in letoviščem, posebno ugodna za penzijoniste.
(295) 3—3
Cena in druga pojasnila se izvedo pri D. Kolarju, krčmarju v Spodnjem Dravogradu na Koroškem.

Stanovanje

z dvema lepima sobama in pritiklino se takoj odda v vili na prijaznem hribčeku tik mesta.
(309) 2—2

Lepo stavbišče

(304) v Gaberjih 2—2
ob državni cesti, v obsegu 500 □ sežnjev, je **naprodaj.** — Vse natančnejše se izve pri upravništvu „Domovine“.

NAZNANILO!

Podpisana s tem slavnemu p. n. občinstvu in gospodom popotnikom najuljudneje naznanja, da je s 1. junijem t. l. prevzela znani

hotel ‚k jagnjetu‘

v ZAGREBU, na vogalu Nikolićeve in Gajeve ulice, ki je popolnoma prenovljen ter ima sobe z najprimernejšim komfortom.

Za dosedanjo naklonjenost in obisk v hotelu ‚Liebald‘ se lepo zahvaljujem in obenem obljubljam, v sedanjem hotelu z izvrstno kuhinjo, najboljšim vinom ter budjeviškim pivom po zmerni ceni in najtočnejši postrežbi cenjenim gostom ustrezati.

Z velespoštovanjem udana

Doljan
(264) 10-7 ***prej hotel ‚Liebald‘.***

3-3 (303)

Učenca

zdravega in krepkega, ki je zmožen slovenskega in nemškega jezika in je poštene rodbine, sprejme takoj trgovec s špecerijskim blagom

Franc Pečnik v Celju.

Vožne karte in tovorni listi v

AMERIKO

Kralj. belgijski poštni parnik.

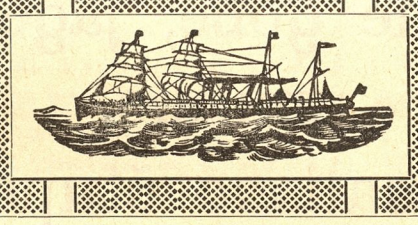

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.
Koncesijovana od vis. c. kr. avstrijske vlade.
Pojasnila daje Red Star Linie, Dunaj IV. Wienergürtel 20 ali pa
Julij Popper, Südbahnstr. Nr. 2, Innsbruck.

Vse stroje

za poljedelstvo in vinorejo.

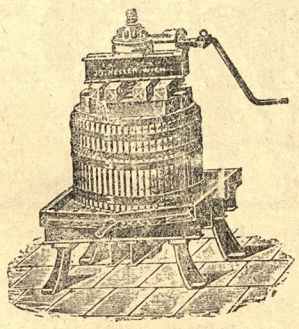

Brizgalnice za sadno drevje,
z mešalom za mešanico iz bakra in vapna, tako da se naenkrat na dve strani brizga,
brizgalnice (štrcaljke) za sadno drevje z natanko namerjeno petrolmešanico,
svetilnice na acetilen, da se ulove leteči hrošči,
hidravlične stiskalnice za vino,
stiskalnice za vino in ovočje z diferencijalnim pritiskom,
stroje za drobljenje stiskanice,
○ ○ ○ ○ ○ ○ *čisto nove mline za grozdje,* ○ ○ ○ ○ ○ ○
nove priprave proti peronospori in za žveplanje,
sesalke za vino, cevi za vino, kakor tudi vse druge stroje za poljedelstvo kot
zbiralnike (trieure), **mlatilnice, vitale** (gepel) itd. razpošilja kot specijalnost
po najnižjih tovarniških cenah.

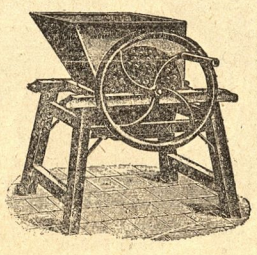

IG. HELLER, DUNAJ, II. Praterstrasse 49.

* Ceniki zastonj in franko. * (19) 16—15 * Dopisuje se v vseh jezikih. *

Slovite žveplene toplice na Hrvatskem

železnična poštna in **Varaždinske toplice** brzojavna postaja

ob Zagorski železnici (Zagreb-Čakovec)

Analiza po dvor. svetniku profesorju dr. Ludvigu l. 1894. 58 stopinj Celzija vroč vrelec, neprekošen po svojem učinku pri mišičnem in sklepnem revmatizmu, trganju, vnetjih in kostolomih, putiki, neuralgiji, ischiji itd., ženskih boleznih, kožnih in skrivnih boleznih, kronični ledvični bolezni, mehurnemu katarju, kovinski dyskrasiji, kakor zastrupljenju s svincem in živim srebrom itd. itd., pri boleznih v požiralniku, prsih, jetrih, pri želodčnih bolečinah, hämorrhoidih itd. itd.

Elektrika. Masaža.

Zdravilišče z vsem komfortom, vodovodom, pripravami za zdravljenje z mrzlo vodo s tušom in po Kneippovem načinu, celo leto odprto; sezona traja od 1. maja do 1. oktobra. Velik, krasen park, obsežni nasadi, lepi izleti. Stalna topliška godba, obstoječa iz članov zagrebškega kraljeve opere. Plesne zabave, koncerti.

Na postaji Varaždinske toplice pričakuje gostov vsak dan omnibus. Na razpolago so tudi posebni vozovi in se vljudno prosi, da se dotične naroči naprej pri upravi toplic.

Zdravniške podatke daje topliški zdranik dr. A. Longhino.

Prospekte in brošure razpošilja gratis in franco

(179) 12-11 uprava toplic.

Trgovski pomočniki! Gospodarski oskrbniki!

Išče se kot pomočnik sposoben mož, izurjen v hmeljarstvu, oziroma v kupčiji s hmeljem. Plača zelo dobra. — Vstop takoj ali pozneje.

Ponudbe pod „H. 3832", poste restante, Št. Pavel v Savinjski dolini. (289) 3—3

Pozor trgovci!

Ker želim vzeti **trgovino s špecerijskim blagom v najem,** ali tudi mešano trgovino, zato prosim one trgovce, kateri želijo svojo trgovino zanesljivemu trgovcu oddati, naj blagovolijo ponudbo s pogoji poslati na upravništvo „Domovine" pod šifro ‚Vztrajnost'.

Želim pa tako trgovino prevzeti ali kupiti najrajši na deželi ali v kakem trgu.

(305) 2—2

Suhe gobe, jagode, maline, malisno štupo

(297) 3—3 kupi

Anton Kolenc, trgovec v Celju.

Trgovina z železnino „MERKUR"

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta štev. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelskega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega druzega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo.

Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev.

Postrežba točna | Cene nizke.

Kuverte priporoča tiskarna D. Hribarja v Celju.

!! POZOR !!

Vsem, kateri bolehajo na želodcu in težki prebavi

daje gotovo pomoč in povrača izgubljeno zdravje

edino prava

Germanova zdravilna življenska esenca

katera je nenadkriljivo sredstvo in deluje z največjim uspehom pri vseh želodčnih boleznih, kakor: slaba prebava, pomanjkanje teka, želodčna oteklina, napihovanje, podrigovanje, zgaga, zlatenica, omotica, glavobol, krč itd. **Germanova življenska esenca** pomaga proti jetrnim in sleznim boleznim, proti hemeroidom, čisti pokvarjeno kri in izločuje vse nečiste sokove iz krvi.

Germanova življenska esenca odganja zaostale vetrove in neznosne gliste, a s tem, da povrača izgubljeni tek in voljo do jedi, donaša mnogo k okrepljenju telesa!

Germanova življenska esenca je pomagala že več ljudem, kateri so jako veliko potrošili za razna zdravila brez uspeha, kateri se pomoči niti več nadejali niso.

Germanova življenska esenca se pripravlja iz blagodelujočih, povsem neškodljivih rastlinskih sokov, je jako prijetnega, nekoliko grenkega okusa, tako da ga lahko uživajo tudi občutljive osebe, ženske in otroci, kateri drugih zdravil ne morejo jemati.

Cena steklenici 1 K 40 v, s pošto se ne pošilja manj nego 2 steklenici, za spremnico in odpravo 40 v več, in to samo po povzetju ali če se znesek pošlje naprej.

Glavna zaloga, kamor naj se vse naročbe naslovljajo

K. GERMANA lekarna ‚pri črnem orlu'

v Belovaru, Hrvatsko.

V znak pristnosti ima vsak zavitek tiskano ime tvrdke Ljekarna k „crnom orlu" K. Germana u Belovaru. Zato zahtevaj izrecno pristno Germanovo življensko esenco; ako pa ti se ponudi druga, za katero bi se trdilo, da je boljša ali pa ravno tako dobra, je ne vzami, temveč jo naroči po pošti, ako je tamkaj ne dobiš. (263) 6

Zacherlin

pomaga izborno kot nedosežen uničevalec mrčesa.

Kupi samo v steklenicah.

Celje:	Traun in Stiger	Celje:	Ivan Ravnikar	Hrastnik:	Alojzija Bauerheim	Laško:	Andrej Elsbacher	Pristova:	Marija Suppanz	Trbovlje:	Konsumno društvo
„	Franc Pečnik.	„	M. Rauscher lekarna	„	Konsumno društvo	„	Karl Hermann	„	And. Suppanz	„	Anton Krammer
„	Alojzij Walland	„	Josip Srimz	Ljubno:	Fr. X. Petek	Planina:	Lud. Schscherko	Brežice:	Fran Matheis	„	Jos. Mahkovec
„	Viktor Wogg	„	Anton Topolak	„	Janez Filipič	„	F. Wamb rechtsammer	„	Franc Varlec	„	Janez Müller sen.
„	Milan Hočevar	„	W. Wratschko	Sevnica:	Anton Verbič	Gornjigrad:	Jakob Božič	„	Janez Pinterič	„	Jos. Sporn
„	Jos. Polanetz	„	Anton Ferjen	„	S. F. Schalk	„	Franc Scharb	„	Uršič & Lipej	„	Franc Dežman
„	Josip Matič	Dobrna:	Jos. Sikošek	„	Ludovik Smole	Poljčane	Ferd. Ivanus	Žalec:	Albert Geiss	Videm:	Ivan Novak
„	Fran Zangger	Braslovče:	Ant. Plaskan	Trg Lemberg:	Franc Zupančič	„	A. P. Krautsdorfer	„	Jakob & Marija Janič	Vitanje:	Anton Jaklin
„	Anton Kolenc	„	Josip Pauer	Konjice:	Fr. Kupnik 145	„	Anton Schwelz	St. Jurij:	Fran Kartin	Velenje:	Ulrih Lager
„	Oto Schwarzl lekarna	Gomilsko:	I. Idvoršek			„	Karol Sima	Velenje:	Karl Tischler	Vojnik:	Fr. Zotti
„	Ferd. Jakowitsch	„	Fran Cukala			Mozirje:	Leopold Vukič	„	Josef Wutti		
„	Frid. Jakowitsch										

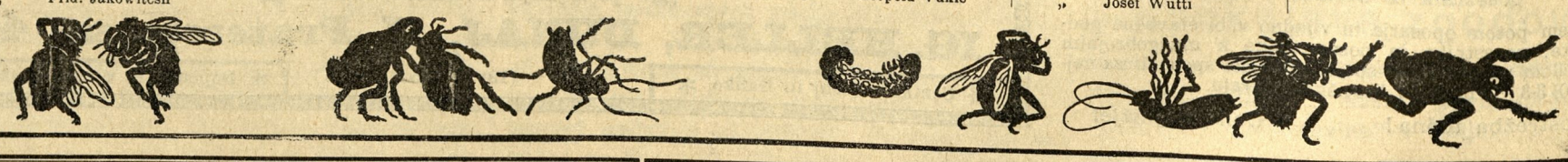

Lastnina in tisk D. Hribarja v Celju.

Odgovorni urednik in izdajatelj Rudolf Libensky.